President Ilves ICEGOV konverentsi avakõnes: arvutiseerimine oli Eesti ainus võimalus läbi lüüa

15 years ago- 26.09.2011 By AM

Täna algas Tallinnas e-valitsemise rahvusvaheline konverents ICEGOV 2011, mille avakõnes ütles president Toomas Hendrik Ilves, et saame maailmas ellu jääda vaid siis, kui arvutiseerume.

Kuigi Eesti elanike arvu võib võrrelda Kopenhaageni piirkonnaga, ei pea see võrdlus Ilvese sõnul otseselt paika, sest Kopenhaagen ei pea üleval pidama oma sõjaväge, trükkima oma raha, omama ülemkohut või parlamenti ja nii edasi. Nõudmised riigi ülevalpidamisele on Ilvese sõnul palju suuremad kui vaid numbriline võrdlus lubaks arvata. Põhiline küsimus oli, et kas nii väike riik nagu Eesti saab üldse iseseisvalt hakkama.

Vastuse leidis Ilves majandusteadlase Jeremy Rifkini raamatu “The End of Work” mõtte tagurpidi lugemisest. Kui Rifkin kirjutas, et arvutiseerumine viib vaesumise ja suure töötuseni, sest arvutid teevad kõik töö ära ning inimeste jaoks ei jätku kohta, siis Eesti jaoks tähendas see, et arvutite abil saame me olla funktsionaalselt suuremad kui tegelikult, rääkis Ilves. Täna ongi Ilvese sõnul infotehnoloogia kasutamine avalikus sektoris ala, milles Eestit saab maailma liidriks pidada. See, et Eesti korruptsioonitase on endise idabloki riikide hulgas üks madalamaid, on tema sõnul otseselt avalike e-teenuste tagajärg. “Arvuti ei ütle sulle kunagi, et ta vaatab su avalduse läbi
ainult tasu eest,” lausus ta.

Ilves ütles, et osa arenenud maailmast seisab täna samasuguse probleemi ees, sest järjest vananev elanikkond ja kasvavad kulutused tervishoiule tähendavad, et praegusel kujul ei ole see jätkusuutlik ning e-tervishoid aitab teha seda kõike efektiivsemalt ja odavamalt, nagu IT aitas Eestil efektiivsemalt ja odavamalt olla väike iseseisev riik.

Ilves tõi oma kõnes välja ka praeguse digiajastu ohud maailmale. Näiteks on üheks suureks probleemiks tema sõnul see, et riikidel ei ole enam raha palgata IT-maailma tippe. Nagu Eestil pole raha palgata Skype’i geeniusi, ei ole tegelikult ka suurtel riikidel võimalust palgata tippe teistest tehnoloogiafirmadest, aga meie

vaenlastel on need võimalused olemas. Ka siin on Eesti tema sõnul teerajaja, olles ellu kutsunud küberkaitseliidu, kus patsiga hobisõdurid tegelevad nädalavahetusel riigi kaitsmisega ja nende arvates on lahe oma riigi heaks midagi ära teha.

“Ohud pole enam klassikalised ja meie vastused neile ei saa ka klassikalised olla,” lausus Ilves.

Kas küberruum on metsik lääs?

Meil ei ole vaja uut seadusandlust, et küberruumiga toime tulla. Seadused on maailmas enamjaolt olemas, on vaja nende sünkroniseerimist, leiab Eneken Tikk NATO küberkaitsekeskusest. Just praegu on see aeg, kui mitmed olulised suurriigid tegelevad küberruumi reguleerimise küsimustega, rääkis Eneken Tikk ja tõi näiteks, et me oleme juba näinud mitmeid intsidente, mis on ohustanud riiklikku julgeolekut, nagu näiteks Eesti-vastased küberrünnakud, Gruusia-Vene sõjas toimunu ning viimasena Stuxneti-nimeline viirus, mis arvutite vahel levides püüdis jõuda Iraani tuumarajatisteni, et seal uraani rikastamise protsessi pidurdada ja mis viirusel ka väidetavalt õnnestus. Samuti on viimasel ajal kolm suurriiki nagu USA, Venemaa ja Hiina toonud välja mitmeid dokumente ja ettepanekuid, mis puudutavad küberruumi reguleerimist.

USA vaatab küberrünnakuid eelkõige läbi kaitsevaldkonna prisma ning teiseks läbi äriprisma, sest USA ettevõtetel on internetis suured ärihuvi, näiteks e-kaubanduse alal. Hiina ja Venemaa jaoks on aga informatsiooni levimise kontrollimine täiesti teistsuguse tähendusega küsimused ning nemad rääkivad oma dokumentides ka informatsiooni liikumise kontrollimisest ja piiramisest.

Rahvusvaheliselt on praegu kõige lihtsam tegeleda küberkuritegevusega, sest siin on konsensus kõige suurem ning seitsmest suurest rahvusvahelisest organisatsioonist nagu Euroopa Liit, OSCD, G8 jne tegeleb juba kuus tükki ühel või teisel moel küberkuritegevuse küsimusega. Aga valdkondade nagu näiteks riigi julgeolekut ohustavad küberrünnakud ei ole laia konsensust veel tekkinud.
Eneken Tikk aga leiab, et küberruumi reguleerimiseks pole vaja hakata seadusi otsast peale kirjutama või suurt hulka uusi seadusi vastu võtma, sest olemasolevad õigusaktid reguleerivad ka küberruumi küsimust üsna hästi ja pigem on küsimus selles, kuidas need omavahel sünkroniseerida.

E-teenused ja digitaalne lõhe

Avalike e-teenuste tegemisel tuleb arvestada ohuga, et suure digitaalse lõhe tõttu ei paranda need teenuste kättesaadavust elanikkonna seas üldiselt, vaid võivad vaesemad ja internetile kehvema juurdepääsuga inimesed hoopis senisest kehvemasse olukorda panna, leidsid Thad E. Hall ja Jennifer Owens Utahi ülikoolist. Kui riik teeb uusi e-teenuseid, siis tuleb silmas pidada ka digitaalset lõhet, sest uute e-teenuste rakendamisel võib tekkida huvitav vastuolu. Paremini edasijõudnud, rikkamad ning tehnoloogiaga osavamalt ringi käivad inimesed saavad küll avalikele teenustele parema ligipääsu, kuid samal ajal võivad vaesemad ja vähema haridusega inimesed, kes tegelikult võib-olla neid teenuseid palju rohkem vajavaid, neist hoopiski kaugemale jääda, sest neil pole nii häid võimalusi internetile ligi pääseda. Kui aga teenuste fookus liigub e-teenuste peale, tuleb mõelda ka selle peale, kuidas elanikkonna vaesemaid kihte sellesse kaasata, leidsid teadlased.

26.-28. septembrini Tallinnas toimuvat rahvusvahelist e-valitsemise konverentsi ICEGOV (ingl.k. - International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance) peetakse ÜRO egiidi all, ürituse iga- aastane korraldaja on ÜRO Ülikooli e-Valitsemise Keskus, põhikorraldaja e-Riigi Akadeemia ning läbiviimist toetavad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest ja RIA Euroopa Regionaalfondist ning Avatud Eesti Fond.

- Uudised
- Lahendused